

ÁRA 300 KORONA

VASÁR NAP

**POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 11500 K.
Félévre 5800 K. Negyedévre 3000 K.
Egyes szám ára — — 300 korona.

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 4. szám.

Vasárnap, január 27.

Pénz áll a házhoz.

(—y) Olvasóinknak bizonyára feltűnt, hogy milyen országos érdeklődés kíséri a külföldi kölcsön ügyének fejleményeit. Bent is, kint is valóságos életkérdésnek tekintik a külföldi kölcsön megszerzését. Pedig mindössze 250 millió aranykoronáról van szó. Ez nem valami nagy összeg egy ország szempontjából, hiszen Nagy-Magyarországnak az utolsó békeévben 2000 millió korona volt az évi állami költségvetése s ebből a mai Csonka-Magyarország területére mintegy 800 millió esett. Most kölcsönként ennek az összegnek alig több, mint egynegyedét szerezhethük meg. Méltán felmerül az a kérdés, hogy csakugyan olyan életbevágó jelentősége van-e ennek az aránylag kis kölcsönösszegnek.

Az a felelet erre a kérdésre, hogy ennek az aránylag kis kölcsönösszegnek okkal tulajdonítanak rendkívül nagy hatást. Úgy kell elképzelni Magyarországot mai pénzügyi állapotában, mintha egy hegy lejtőjén lefele gurulna. Esünk lefele és nem bírjuk az esést feltartani, mert nincs mibe fogódnunk. De ha csak egyetlen szilárdan álló bokorba bele kapaszkodhatunk, akkor már meg tudjuk állítani tehetetlen testünk további gurulását és lábvető pontot

szerezhethünk a felfelé való kapaszkodásra. Ilyen kapaszkodópont mai helyzetünkben a külföldi kölcsön. Nem húz vissza bennünket a hegy ormára, de legalább megállítja az esést.

Úgy oszthatjuk be ezt a külföldi kölcsönt, hogy két és féleven át fedezni bírjuk állami kiadásainkat a pénzjegyek szaporítása nélkül. Módot ad tehát ez a kölcsön arra, hogy a bankóprés munkáját megszüntessük. Ha pedig a pénz nem szaporodik, akkor a pénz értékének romlása is megáll. Megint visszatér az állandó valuta. Nyugodtan befektethetem a pénzt, vehetem kölcsönbe vagy kiadhatom hitelbe azzal a tudattal, hogy az a visszafizetés idejében ugyanannyit fog érni. Reális számításokon alapuló termelő munka indulhat meg tehát, a hitelenség véget ér, a takarékosági szellem helyreáll. És az állandó valuta védelme mellett Magyarország két és fél év alatt annyira rendbe szedheti magát, hogy aztán már a maga erejéből is boldogulhat.

Mint látjuk, a külföldi kölcsönelőnyös hatását pénzünk értékének állandósításától várjuk. Külföldi segítség nélkül a koronát nem tudjuk stabilizálni. Napról napra romlana a pénzünk és Németország sorsára jutnánk, ahol már bilió márkákban számítják egy kilogramm kenyér árát s a gazdasági élet teljes anarchiába

Téli sport a Svábhegyen.

súlyedt. Ellenben Ausztria a külföldi kölcsön segítségével talpra állott, gazdasági élete lendülőben van. A mi vezéreink ezt az utóbbi példát választották, mert jobb választásuk nincs.

A gáncoskodókkal szemben egy példázat jut eszünkbe. Egy indiai fejedelem nagy jutalom fejében, de sikertelenség esetén halálbüntetés terhe alatt azt kívánta, hogy tanítsák meg kedvenc szamarát beszélni. Egy éhező tudós vállalkozott arra a feladatra, hogy megtanítsa a szamarat emberi szóra, de csak három év alatt. Ismerősei megdöbbenve kérdezték tőle, hogyan mehetett bele ilyen képtelenségbe. Nagyon egyszerű a dolog, mondotta a tudós. Ha nem vállalkozom, úgymint hamarosan éhenhalok. Három évet tehát mindenestre nyerek s végül az alatt a három év alatt meghalhat a szamar is, meghalhat a fejedelem is — hát mit kockáztatok? — Aki időt nyert, az életet nyerhet.

Budapest, január 26.

Ekrazitos bankárok. Éveken át tapasztaltuk, hogy minden becstelés magyar ember törekvése ellenére lerontja a honrát egy maffia. Éreztük romboló munkájukat, tudtuk, hogy a börzén tanyáznak s ott spekulálnak a magyar korona esésére, csak személy szejint nem lehetett tudni, kik ezek a betörők. Hiába volt a kormánynak, a törvényhozásnak minden munkája, egyszer csak váratlanul zuhant alá a korona s nyomában jött a drágasági hullám, mely milliók keserves kenyerét tette még keserűbbé. A napokban végre leleplezett a rendőrség egy csomó ilyen mákvirágot. Magyar koronát csempészték a külföldre magyar bankár létükre, hogy ott lerontsák pénzünk értékét. Úgy hatott gonosz merényletük a magyar pénzre, mintha bombát dobtak volna rája. Több kárt okoztak merényletükkel az országnak, mint hét csongrádi bombavetés. Hiszen ezer meg ezer dolgos magyar ember életét rövidítették meg s tették keserűbbé. Persze a liberális és vörös újságok most nem csapnak lármát. De mi annál erősebben követeljük, hogy ezeket az ekrazitos bankárokat példás szigorral büntessék meg. Jól tette a kormány, hogy letartóztatta valamennyit. Ha bebizonyosodik, hogy bűnösök az ország pénzüreke leejtésében, hazaárulók, akik akasztófát érdemelnek...

Bírói talár a betörőkön. Bizony odáig jutottunk a szörnyű «fehér terror»-ban, hogy a gyalázatos októberi forradalom bukott vezérei bírói talárt öltenek magukra s azok fölött akarnak ítélni, akik a rombolásaik nyomán tönkrement országot talpra akarják állítani. Vagy nem úgy füst az, mikor az októberista politikus föláll a parlamentben s Bethlen Istvánt tetemre hívja, hogy meri kockáztatni az ország önállóságát a külföldi kölcsönért?! A drágalátos mákvirágoknak most jut eszükbe az ország önállósága, mikor már Trianonon túl vagyunk és egyharmadára csökkent az ország területe. A nyomorultak már azt se akarják észrevenni, hogy miattuk vesztettük el függetlenségünket a trianoni szerződésben. Mit beszélnek tehát arról, ami nincs?!

Úgy dolgozzék mindegyikünk, mintha rajta fordulna meg az egész nemzet előhaladása.

Széchenyi.

S hogy mernek még ők kérdőre vonni másokat, ők, akik Belgrádba mentek a francia tábornokhoz lábcsókra — eladni a hazát Károlyi, Jászi és Bokányi vezetésével?! Ha a magyar közvéleményben még van egy parányi józanság és erély, úgy lerántja a bírói talárt ezekről az országrontókról s tudtukra adja, hogy nekik csak egy kiállításra van joguk: «Mea culpa! Mea culpa!» De Bethlent hagyják dolgozni, hogy helyrehozza azt, amit ők romboltak!

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A Keresztény Kisgazda, Földmives és Polgári párt legutóbbi értekezletén több fontos időszzerű kérdéssel foglalkozott. F. Szabó Géza beszámolt arról a mozgalomról, amelyet a párt kebelében indított a közszolgálati alkalmazottak javadalmazásának és a drágasági és megélhetési viszonyokhoz mérten való fizetésrendezésének érdekében. Marschall Ferenc dr., a párt által kezdeményezett nyomorenyhitőakció előadója bejelentette, hogy

minden községben megalakították már a népjóléti bizottságot.

Az autódából körülbelül hat milliárd fog rendelkezésre állni. Már eddig is nagymennyiségű ruhaszövet került kiosztásra és pedig tíz százalék teljesen ingyen, a többi pedig rendkívül kedvezményes árban. Főleg rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik, valamint a saját hibájukon kívül munka nélkül maradt munkások fognak segélyezésben részesülni.

Szabó Zoltán arról a széleskörű mozgalomról tett jelentést, amely:

országos kézműveskamara felállítására

vonalkozik. Ezzel kapcsolatban elhatározta a párt, hogy iparügyi bizottságot alakít, amelynek tagjai: Bíró Pál, Görgey István, Perlaky György, Temesváry Imre és Szabó Zoltán.

Szabó Sándor nemzetgyűlési képviselő ismertette azon magyar hadifoglyok hazaszállítási ügyét, akik még mind Oroszországban sínylődnék. Körülbelül ötezer főre tehető azoknak a hadifoglyoknak a száma, akik a hazaszállítást várják. A pártértekezlet úgy határozott, hogy Szabó Sándort fogja felkérni, tegyen előterjesztést a nemzetgyűlés a hadifogly-hazaszállító bizottságának újra való megalakulására.

Barabás Samu a nem katolikus papok anyagi helyzetének javítása érdekében megindított mozgalom eredményéről számolt be. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértően a városi papok és teológiai tanárok jövedelmét hatvan, a vidéki papokét pedig negyven méterháza bűzára emelte fel.

Végül az értekezlet a földreformnovella részletes tárgyalása során eszközözlendő módosításokkal foglalkozott.

A földmives- és a gazdatársadalom mozgalmat indított, hogy nagyatyádi Szabó István földmívelésügyi minisztert a földmives- és gazdatársadalom érdekében kifejtett hervadhatatlan érdemeiért megtiszteljék és ezért elhatározták, hogy minden egyes közigazgatási járás népe egy-egy

aranykalászt

nyújt át nagyatyádi Szabó István földmívelésügyi miniszternek. Az első aranykalászt Vicsián István nemzetgyűlési képviselő vezetésével nagyföldi gazdaküldöttség a minap nyújtotta át a miniszternek. A miniszter az üdvözlő szavakra azt válaszolta, hogy a sors különös jelét látja abban, hogy épen a föld népétől kapja élete első kitüntetését, mert ő legalórról jött és a legkisebb emberek felébresztésén munkálkodott. Hiába hányják szemére, hogy egyoldalú politikát akar a kisgazdapárt folytatni, ez nem áll, mert osztálypolitikával nem lehet Magyarországot kivezetni abból a bajból, amelyben van.

Londonban befejeződtek a kölcsönügyi tárgyalások.

Bethlen István gróf miniszterelnök elfogadta a Népszövetség pénzügyi bizottságának a kölcsönügyre vonatkozó indítványait és jóváhagyta a jegyzőkönyveket. Ezzel a londoni tanácskozások véget is érték, a kölcsön ügye ezután a jóvátételi bizottság elé kerül. Bethlen miniszterelnököt

kihallgatáson fogadta György angol király,

ami igen nagyjelentőségű, mert ez az első eset a háború óta, hogy volt ellenséges állam miniszterelnöke az angol király elé kerülhetett.

György király a kihallgatás alatt tanujelét kívánta adni annak, milyen elreklődéssel viseltetik Magyarország talpraállítása iránt.

Bethlen István gróf és Kállay Tibor a hét végén érkeznek vissza Budapestre.

MEZŐGAZDASÁG

A tejtermékekről.

Irta: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

Tej néven általában a nőivari háziállatok tejmirigyében képződő váladékot értjük, amelyet azokból rendszeres fejjel gyűjtünk össze. A mindennapi élet nyelvén a tej elnevezésen mindig a tehéntejet értjük. Más haszonállatok tejéről szólva megnevezzük az állat nevét, amelytől fejtett. Kecské-, juh-, bivalytej. A tej természetes rendeltetése az, hogy az újszülöttnek élete első idejében annak teljes táplálékul szolgáljon. Azonfelül a serdülők és felnőttek, valamint betegek és korosabb egyének fontos tápláléka is.

Sok mindenféle élelmiszer készül a tejből, amelyek tejtermékek elnevezésén foglalkozhatók össze.

Ezek a tejszín, a tejföl, a tehén- és juhtúró, a vaj, a besűrített, a sterilizált, a pasztörözött tejek, a különféle sajtok, a tejporok, az író, a savó, a kumisz, a kefir és a joghurt.

Úgy a tej, valamint az összes tejtermékek is hazánkban a törvény védelme alatt állanak és csak eme törvény végrehajtási értelmében hozhatók forgalomba. (1895. évi XLVI. t.-c., 1896. június 9-én kelt 38.286 sz. F. M. rendelet.)

A gyakorlati gazdának ismerni kell eme törvényt, úgyszintén a végrehajtási rendeletet is.

A tejből található zsír csekélyebb fajsúlyú, mint a tej többi alkotórészei. Csendes, nyugodt állás alkalmával ezért a tej felszínén zsírdús réteg keletkezik, amelyet a többi tejrészeketől nagyon jól meg lehet különböztetni. Ez óvatosan lemérve tejszín, illetve tejföl néven hozható forgalomba.

Míg a tej zsírtartalma csak 3—5%, addig e két utóbbi tejterméké 20—25, sőt 30%-ra

is emelkedik. A tejszín és a tejföl között lényegében véve csak az a különbség, hogy előbbi édes ízű s savmentes, utóbbi tejsavat tartalmaz és ezért savanyú ízű.

A tejből a zsírdús tejszint lefölözőgépek segítségével is el lehet különíteni, még pedig nagyon tökéletesen. A visszamaradó tej csak pár tizedszázalék zsírt tartalmaz. Ez utóbbi forgalomba csak lefölözött tej néven hozható.

A teljes tej az olyan, amely teljesen egészséges, jól tartott és tökéletesen kifejt tehenektől fejtett, amelyből semmit el nem távolítottak, amelyhez semmit hozzá nem adtak.

A tejfölkészítés mellékterméke a savanyú túró. A tehéntejből készülő tejföl előállításánál melléktermékkül nyert tejterméket mondjuk egyszerűen túrónak. A tejföl lemérése után gyengén megmelegítik a maradékot. Ekkor a túró kiválik, összeáll és elkülönül a savótól. Vászonzacskóban az alvadékból lecsepeg a savó, kissé meg is préselik a maradékot. Majd összegyúrva túró néven hozzák forgalomba. Jöminőségű túró 70%-nál több vizet nem tartalmaz. Legalább 4 1/2% zsírt tartalmazzon, de lehet benne több is. Többnyire friss állapotban jut fogyasztásra. A juh tejéből leválasztott jóval zsírosabb és tartalmasabb túró, bizonyos ideig érlelve, juh- illetve lipói túró, lipói sajt néven jut forgalomba.

A tejből, a tejfölből és a tejszínből is erölművi eljárások segítségével leválasztható a zsír. Ezen az említett módon a tejből származó zsíradék, amely mintegy 14% vizet és körülbelül 20% körüli mennyiségben egyéb tejalkotórészeket is tartalmaz, a kereskedelemben vaj elnevezésén szerepel.

A megolvasztják a vajat és belőle teljesen elkülönítik a vizet, a jobban eltartható olvasztott vajat nyerik. Ez utóbbit sütésre, főzésre, cukrászati célokra használják. Kenyérre nem kenhető, mert kemény.

Besűrített vagy kondenzált tej az olyan, amelyből a jelentékeny víztartalom egyrészt elpárologtatták. A tej besűrítése levegőritkított térben gyárilag történik. Készítéséhez kifogástalan, jöminőségű friss tejet használnak. Vagy minden hozzáadás nélkül vagy pedig cukor hozzáadásával sűrítik be ezt. A kellő állományra besűrített tejet badogdobozokba öntve leforrasztják, majd magasabb hőfokra felhevítik, sterilizálják.

Az ötvenéves zánkai olvasókör.

Az olvasókör ötvenéves fennállása alkalmából rendezett ünnepségen megjelent vendégek csoportja. 1. Dr. Schandl Károly államtitkár. 2. Dr. Héjgy Imre, a kerület nemzetgyűlési képviselője. 3. Dr. Schmidt Ferenc egyet. m. tanár, egészségügyi főtanácsos. 4. Szűcs János ref. lelkész. 5. Káldy Gyula tanító. 6. Pör Sándor, az olvasókör elnöke. 7. Sárffy József községi bíró. 8. Herczeg József kispap. 9. Brinzev Aurél fürdőigazgató.

A teje a fejés, a kezelés, a szállítás és az eltartás alkalmával a levegőből is rengeteg számban jutnak mindenféle, szabad szemmel nem látható szervezetek — baktériumok, bacillusok, élesztők — amelyek annak megromlását a meg-savanyodását okozhatják. Ha a teje jutott eme szervezeteket meleg alkalmazásával elpusztítjuk és meggátoljuk az ilyeneknek újból a tejejutását, az ilyen kezelésben részesült tejet sterilizált, illetve pasztörözött tejnek nevezzük.

A különböző állományú, színű, szagú és ízű sajtok szintén a tejtermékek közé tartoznak, mert vagy teljes, vagy lefőlözött tejből, vagy tejszínből, vagy tejfőlből készülnek. Rézsztesebben már más* alkalommal ismertettem ezeket.

Lehetséges a tejből annyi vizet is elpárologtatni, hogy maradéka száraz porrá változtatható. Az így készült tejtermék a tejpor, mely teljes és lefőlözött tejből is készül. Kétúró minőségű tejpor kellő mennyiségű vízben feloldva a tejhez hasonló külsejű és tulajdonságú folyadékot szolgáltat. Kek-szek, cakes sütemények kisütésénél használják ezt. Használható a tejpor kenyérsütésnél is a kenyér fehérjetartalmának szaporítása céljából.

Az író és a savó a vaj-, illetve a sajtkészítés melléktermékei. Ezek főalkotórésze a víz. Savanyúszűek, mert tejsavat tartalmaznak. Tejsav- és sótartalmuk — hamu alkotórészek — miatt részben üdítőitalul, részben orvosságként fogyasztják.

A tejből lévő tejcukor különféle élesztők segítségével elerjeszthető. Ekkor abból részben tejsav, részben borszesz keletkezik. Emé erjedési termékek a tej összetételére és saját-ságára befolyással vannak. A kumisz erjesztett kancatej. A kefir és a joghurt tehéntejből erjesztés útján, bizonyos erjesztőgombák segítségével készülnek.

Ezek részben élvezeti, részben üdítőitalok, illetve étrendi hatással bíró táplálóanyagok is.

A yorkshire és berkshire.

Irtá: Baranyai Lajos.

Anglia már egy évszázaddal ezelőtt birtokában volt igen gyorsan fejlődő és nagy hizékonyságú, de apró sertéseknek. Talán az igen gyors fejlődés volt az oka annak, hogy szervezetük túlérzékeny lett. Ezért néhány évtized múlva, azaz a múlt század közepén mind sűrűbben merültek fel panaszok a kis hússertések nagy hullékonysága és terméketlensége miatt. Ezért az angol tenyésztők nagytestű parlagi sertésük vért vitték amazokba. Így iparkodtak egyesíteni a gyorsfejlődést és hizékonyságot az ellenállóképességgel és szaporasággal.

Különös szerencsével dolgozott e téren egy Tuley József nevű takácsmester, ki az 1851. és 1852-iki windsori kiállításon olyan példányokat mutatott be, melyek úgy külső formáikkal, mint szervezetük erősségével és szaporaságukkal mindenkit kielégítettek. A ma már világhíre vergődött yorkshire-sertést erre a törzsre vezetik vissza.

Jó formájúnak tekintik az oly yorkshiret, melynek feje rövid és széles, fülei vékonyak, hosszúak, felfelé állók, nyaka középhosszú és izomdús, mellkasa széles és mély, hátvonala hosszú és egyenes, ágyéka széles és feszes, sonkái szélesek, teltek, egész a csánkig húrosak, lábai erősek, ruganyosak. Hibáztatják a hosszú fejet, vastag, durva, lógó füleket, a rövid, túlzásos nyakat, a szűk mellkast, a keskeny vagy hajlott hátat, a rövid, szűk, erőtlen fart, a keskeny, rövid sonkákat, a durva vagy vékonycsontú és lazán fűzött lábakat.

A yorkshire színe keselyűfehér. A festéktől teljesen mentes bőrt hosszúszerű, egyenletes, finom szőrszálak fedik. A durva, göndör vagy sörtés szőrzet ép akkora hiba, mint a kopaszra való hajlam. Ha a bőrön szürkés-kék foltok vannak, az nem szól ugyan a fajtisztaság ellen, de azért nem szívesen látott jelenség.

A yorkshirenek hazánkban is sok híve van. Becsülik benne azt, hogy gyorsan fejlődik és szapora. A malacok

megfelelő tartás mellett havonként 8—10 kg. súlynövekvést érnek el és évente (kétszeri malacoztatás útján) egy anya 14—16 malacot hoz a világra. Igaz, hogy ezzel szemben jobb legelőt, több abrakot és melegebb ólat kíván, mint a mongolica. Sok gazda — kinek módja van erre — hajlandó lőherelegelőt, lefőlözött tejet, olajpogácsát, borsó stb. jobb takarmányokat biztosítani a yorkshirenek, mert a 7—8 hónapos korban eladott süldőkért kap annyi pénzt, hogy számítását megtalálja.

A yorkshirenek versenytársa az ugyancsak angol származású berkshire. Ez is olyan testformákat mutat, de színben feltűnően különbözik tőle. A berkshirei fekete színű, némi vöröses árnyalattal és csak az orrhát, a lábvégek és a farokvég keselyűk. A fejlődési gyorsaságban, hizékonyságban és szaporaságban egy gondolatlan yorkshire mögött marad, de edzettségben és igénytelenségben ezt ugyanannyival megelőzi. Legelőn is jól táplálkozik, mert kiadós jarású, könnyed mozgású. Hazánkban is többen tenyésztik. Csak fekete színe nem rokonszenves és ez vet gátat nagyobb elterjedésének.

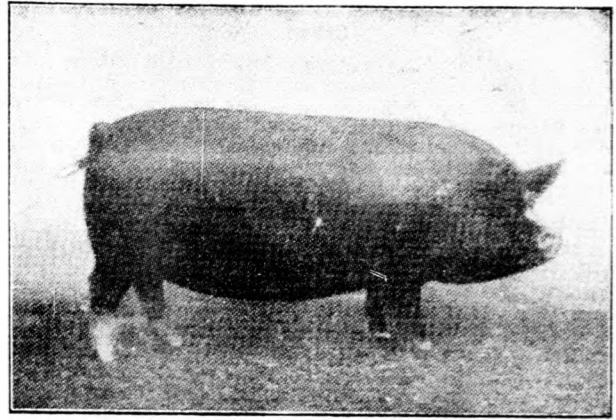
A magtári zsuzsok a gabona kártevője. A körülbelül 4 mm. nagyságú ormányos bogár színe sötétbarna. Repülni nem tud. Alcája 8 mm. nagy, sárgás színű nyű, azaz láb nélküli kukac. Igen szapora. Kifejlődésére mintegy 50 nap szükséges és évente 3 nemzedéke van: áprilisban vagy májusban, továbbá júliusban és szeptember végén. A szeptemberi ivadék a magtárak falának repedéseiben, a padló réseiben telel át és a gabona megrágásával okoz jelentékeny károkat. A zab kivételével minden gabonát kedvel. Zabot csak akkor eszik, ha nincs más. Ez a téli nemzedék április eleje körül elhagyja a fal, vagy padló repedéseit s minden gabonaszembe egy-egy pe ét tojik. Egy nőstény 80—100 szemet tud ilyenformán megfertőzni. Néha a magtárban felhalmozott gabona egy harmadát is tönkreteszti. Szellős, száraz helyre építt magtárakban ezt a kártevőt nem lehet látni. Épen ezért a magtár építésénél erre is tekintettel kell lenni. Közvetlen ittására legcélszerűbb, ha a gabona garmadára kócot, vagy bundát (szőrelve a gabonára fordítva) helyezünk. A zsuzsok ebbe fog vonulni. A kócot vagy bundát ezután vízbe, vagy egyszerűen az udvarra rázzuk s baromfival a kihulló rovarokat felejtjük. Mint általában minden kártevő, ez is szert a fal repedéseibe húzódni. Ha a repedéseket nem tömtük volna el a zsuzsok fellépése előtt, akkor forró vizet kell a repedésekbe önteni s utána gipszel jól eltömni. A gabonának szelelő rostán való áthajtásával is jó eredményt lehet elérni. Ugyanis a zsuzsok a rosta falán marad s a gabona alul tisztán jön ki. Ezt kétszer-háromszor megismételve, a gabonát megtisztítottuk. Emeletes nagy magtárakban szénkénnel és cian-gőzökkel is irtják, de ez csak uradalmakban fizetődik ki.

Termeljünk fűszeres növényeket! Azelőtt a gyógyszerket és illatszereket szolgáltató növényi anyagokat majdnem kizárólag külföldről hoztattak, pedig már évtizedes kísérletekkel beigazolták, hogy hazánk éghajlata alatt, megfelelő műveléssel ezek hatványaga legalább annyi, mint a külföldön termelt növényeké, sok esetben pedig lényegesen nagyobb. A földművelésügyi minisztérium két intézménye, a Gyógynövényforgalmi iroda és a Gyógynövény kísérleti állomás már több éve fáradozik azon, hogy termelésüket nálunk meghonosítsa és gyáriparkunkat a drága külföldi árutól s kereskedelmi mérlegünket a valutáris kártól mentesítse. Egyik-másik cikknél a folyó évben már jelentős eredményeket értek el. Elsősorban illóolajat szolgáltató növények termelését szorgalmazzák, mert már több hazai illóolajgyárunk van, amelyek a nyersanyagot feldolgozva, az illóolajat nagy tételekben szállítják külföldre. Az idén nagy területek koriandrommal voltak bevetve. Az országos átlagtermés 8—10 mm. volt. kat. holdanként és a gyárak minőség szerint 250.000—300.000 koronával váltották be métermázsánkat. Tekintve, hogy a koriandrom semmi különleges munkát nem igényel, termelése a gazdáknak igen jól kifizetődött. A koriandrom kívül még sok helyen az édes köményt és borsómentát termelik. Utóbbival különösen a vizes, rossz réteket teleltetik be, ahol buján fejlődik és nagy hozamot ad. Nagy hiányunk még ánizs- és konyhakömény árúban van, melyek az illóolaj és likör-iparnak fontos nyersanyagai, az előbbi Spanyolországból, az utóbbit Hollandiából kell még vásárolnunk, míg elegendő lesz hazai termelésünk. A konyhaköménnyel máris szép eredményt értek el gazdáink, amennyiben kat. holdanként 4 mm. termést kaptak, melyet métermázsánként 1.500.000 koronáért lehetett elhelyezni. A M. Kir. Gyógynövénykísérleti Állomás (Budapest, Debrői-út 15.) a jövő évben legalább 5—6000 holdon állítja be a gyógy- és fűszeresnövények termelését az ország különböző vidékein és a jelentkező gazdákat megfelelő útbaigazítással és irányítással ellátja.

* Tudnivalók a sajtóról. Vasárnap, 1923. évi kötet, 2. szám.

A gyapjú zsírja. Az ú. n. «gyapjúsír» tulajdonképpen a faggyú- és verejékmirigyek váladékának keveréke. Alkotják cholesterolinok, zsírsavak, alkoholok, szappanok stb. A gyapjúsír «szükséges rossz». Szükséges arra, hogy a gyapjúsálakat a levegő nedvességétől stb. bomlasztó hatásoktól védje, viszont káros annyiban, hogy képzése sok takarmányt emészt fel, továbbá minden piszkot miatta ragad meg a gyapjúbunda s végre kimosása — a gyapjú feldolgozása előtt — sok munkát és költséget (mosószer) okoz. Ezért a gyapjúsírmerő különbséget tesz jóindulatú és rosszindulatú gyapjúsír közt. Ha csak mérsékelt mennyiségű, amellyel könnyen oldódó, olajszerű, világos színű, akkor jóindulatúnak mondja, ha pedig nagymennyiségű és tapadós, gyantás, nehezen kimosható, akkor rosszindulatúnak bélyegzi. A gyapjúsír minőségét a fajta, az ivar, az egyed, a takarmányozás és az istálló hőfoka befolyásolja olyképp, hogy a finomabb gyapjas merinók bundájában a gyapjúsír országos átlagban 16, a kevésbé finom merinókéban 12, a rackákéban 6%-ot tesz ki; a kosgyapjú zsírja tapadósabb, mint az anyáé vagy ürüé; bővebb takarmányozás mellett úgy, mint melegebb akolban nagyobb a gyapjúsírtermelés.

A veréb egész Európában elterjedt gazdasági kártévő. Igaz ugyan, hogy a tudósok véleménye igen eltérő a verébről. Egyesek hasznosnak, mások károsnak tartják, azonban határozott vizsgálatok még nem állították szembe azt a kárt, amit a veréb okozott, esetleges hasznával. Hogy tényleg hasznos-e vagy káros, arról egyes vidékenként maguk a gazdák győződhetnek meg legkönnyebben. Életmódjának és szokásainak ismerete szükséges ahhoz, hogy róla e tekintetben véleményt alkothassunk. Kétféle veréb ismeretes: a házi- és a mezei veréb. Életmódjukban lényegesen nem különböznek, csak alakban. Mindkettő megegyezik abban, hogy az emberlaktá vidékeket, de különösen a gabonatermő területeket és a gyümölcsöst, szőlőt kedveli. Hasznolt csak tavasszal hajthat, amikor nem találva mást, kénytelen rovarokkal s ezek álcáival táplálkozni. A fiatalabbja ugyan máskor is reászánja magát a rovarirtásra, de az öreje sokkal kényelmesebb, inkább a gabonaszemmel való táplálkozást kedveli. Akinek gyümölcs, szőlője van, az láthatja, hogy ősszel mekkora károkat képes okozni. A felsoroltak alapján tehát ott, ahol elszaporodott (egy nyáron két-háromszor is költ!) minden eszközt meg kell ragadni tojásainak és fiókáinak pusztítására.

Berkshire sertés.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Középfokú földművesiskolát akarnak a nyiregyházi gazdák.

Az idén lesz száz éve, hogy Nyiregyháza területén életbe lépett az örökváltságról hozott országos törvény, ami a jobbágyság részbeni megszűnését jelentette. A nyiregyházi gazdatársadalom az évfordulóval kapcsolatban mozgalmat indított a középfokú földművesiskola felállítására. Paulusz Márton, a nyiregyházi mezőgazdasági kamara elnöke, már tárgyal is a város polgármesterével és tanfelügyelőjével.

Módosították a kiviteli illetékekről szóló törvényt.

A pénzügyminiszter a kiviteli illetékekről szóló törvény végrehajtására vonatkozó intézkedéseket újra módosította. A rendelet szerint a búzából, illetve rozsból készült nyolcasnál finomabb örlemény kivitele alkalmával métermázsánként öt kilogramm búzát, illetve rozstól kiviteli illeték nélkül lehet kivinni. Ökör, bika, tehén és növendékmarha ezentúl a kiviteli vágóállatvásárokról és más-honnan is kiviteli illetékmentesen vihető ki. A rendelet kimondja továbbá, hogy levágott felsértés, leölt borjú, juhhus, teli szalámi, marhahús és húskolbász, továbbá növényi zsíros olajok, repecemag, napraforgó- és tökmag, lenmag és olajmagpogácsa után kiviteli illetéket nem kell fizetni.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara rézgálicakciója.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara a múlt évi rézgálicakciójához hasonlóan már most is tíz vagon elsőrendű, garantált 98—99 százalékos kristályos rézgálicot kötött le a mai viszonyok között rendkívüli kedvező áron, úgy, hogy mindazok a szőlőgazdák, akik rézgálicra igényeiket haladéktalanul bejelentik és ennek árát folyó évi január hó 25-ig a kamara címére (Kaposvár, Fő-utca 14) postatakarékpénztári befizetési lappal beküldik, a gálicot teljes hordórakományonként (egy hordó = 250 kg.) kilogrammonként forgalmi adóval együtt Budapest, Ferencvárosi állomáson érte 3950 koronáért kaphatják meg.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 18 éves vagyok és négy gimnáziumot végeztem, hogyan lehetnék katonatiszt? (Egy olvasó.) — **Felelet.** Egyetlen egy tisztképzőiskolánk van, a magyar királyi honvéd Ludovika-Akadémia, ahová a felvételre jelentkezőknek egyéb feltételek mellett középiskolai érettségi bizonyítvány szükséges.

Kérdés. Elhalt testvérem hagyatékának értékét két és fél millió koronára becsülték a leltározás alkalmával. Joga volt-e a m. kir. adóhivatalnak az ilyen értékre becsült hagyatékot újabban megbecsülni és annak értékét 17 millióban megállapítani? Köteles vagyok-e az örökösödési illetéket az utóbbi becsérték után leróni? (6551. sz. előfizető.) — **Felelet.** Az adóhivatal eljárása törvényes volt, mert az újabb törvényes rendelkezés szerint jogában áll az illetékes pénzügyi hatóságnak a hagyatékot nem a leltározás kori értékben, hanem az örökösödési illeték befizetés kori értékében megbecsülni.

Kérdés. Használt magyar bélyegjeimet hol értékesíthetem? (D. J. Szabadszállás.) — **Felelet.** Teljesen hibátlan, tehát nem szakadt és ép fogazatú bélyeget értékesíthet kiadóhivatalunk útján, ha a bélyegnek névértéke mintegy a 100.000 koronát eléri. Leghelyesebb, ha a befolyt pénz előfizetésére fordítja, mert a magas postaköltséget elkerüli. Az eladási árat «A kiadóhivatal üzenetei» című rovatban fogjuk közölni.

Ha nem áll jól, vagy nem nő a bajusza, használja a világhírű Amor bajuszpedrót.

„Pyramis“ magyar földbirtokosok és földbérlők kereskedelmi r.-t.
a Welsz Manfréd acél- és fémmevel részvénytársaság
mezőgazdasági gépgyártmányainak vezérképviselete

Részvényalap: BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 26. SZ.

SÜRGÖNYCIM: «PYRAMIS».

1-6 milliárd.

Osztályai: mezőgazdasági — gép — műszaki — gabona — liszt — takarmány — gyapjú — és Vetőmagtisztítóüzem.

Bankosztály.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara választmányi ülése.

Az Országos Magyar Mezőgazdasági Kamara Almássy Imre gróf elnöke alatt az elmúlt héten választmányi ülést tartott. Almássy Imre gróf megnyitó beszédében megállapította, hogy a mezőgazdasági válság küszöbén állva, sürgős a *mezőgazdasági hitel kérdésének rendezése*. A kormány elfogadta a gazdák javaslatát a közzeti hitelszövetkezetek felállítására vonatkozólag. A mezőgazdaság a kereskedelemmel és iparral a hitelnyújtás terén teljesen *egyenlő elbánást* kér és joggal megkövetelheti a gazdák, hogy a hitelhez legalább is oly mértékben jussanak, mint más termelési ágak. Az elnök beszéde után *Marschall Ferenc dr.*, a kamara helyettes igazgatója, részletesen kifejtette a fontosabb időszerű mezőgazdasági és agrárpolitikai kérdésekkel. Elsősorban a *Jegybank*, a *szabadforgalom* és a *vámpolitika* jelenlegi állását ismertetette. Rámutatott arra, hogy a mezőgazdaságra nézve feltétlenül szükséges a *hosszabb lejáratú kölcsön biztosítása*. A gazdasági forgalom teljes *szabadadáttele* biztosíthatja csak a mezőgazdaság egészséges fejlődését. Majd foglalkozott a kiviteli politikával s rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság fejlődése szempontjából feltétlenül szükséges a *kiviteli illetékek eltörlése*. A vámtarifára vonatkozólag részletesen kifejtette, hogy *arányos és méltányos, minden termelési ágak megfelelő vámvédelem szükséges*. A közterhek kérdésénél kijelenti, hogy a gazdák viseltek a legnagyobb adóterhet és az egyoldalú teherviselésből elég volt. A gazdasági életnek egyenlő és igazságos teherviselését követel. Az igazgató jelentés után több más természetű kérdéssel folyt vita, ugyancsak élénk eszmecsere eredményezett a közoktatásügyi miniszternek az a reformtervezete, amely szerint a *középtanulók felsőbb osztályait mezőgazdasági irányú szakiskolákká kívánja átalakítani*. E tekintetben az Országos Mezőgazdasági Kamarának álláspontja az, hogy a középfokú mezőgazdasági oktatásoknak a tervezett formában való megvalósítása *nem megfelelő*.

Lókviteli vásárok lesznek Budapesten és Sopronban.

A földművelésügyi miniszter hirdetményt bocsátott ki arról, hogy Budapesten (a székesfővárosi Tattersal és lóvásártelepen, valamint az országos tenyész- és haszonállatvásártelepen) január 24-étől 26-ig bezárólag és Sopronban február 4-étől 5-éig bezárólag az illetékes mezőgazdasági kamarák közreműködésével *lókviteli vásárokat* tartanak. A lókviteli vásárokra kiviteli céljából számbeli és nembeli korlátozás nélkül felhajtásra kerülhetnek hidegvérű lovak, a melegvérű lovak közül azonban csakis félvér herélték s a mezőgazdasági bizottság által köztenyészésre alkalmatlannak talált és köztenyészési igazolvánnyal el nem látott félvér ménék. A vásárra érkezett lovak marhaleveleit a kiviteli vásár vezetésével megbízott szakközvegeknek kell a felhajtás befizetése előtt átadni. A budapesti kiviteli vásárról kivitelle kerülő lovak kizárólag a tenyész- és haszonállatvásártelep rakodó (Kóbánya, alsópályaudvar) vasútállomásán kerülhetnek berakásra. E lókviteli vásárokról kivitelle kerülő lovak után félvér ló után darabonként 70.000 K, hidegvérű lovak után darabonként 50.000 K kiviteli illetéket kell fizetni. A fenti feltételeknek megfelelő, kivitelle szánt lovak az előírt kiviteli és egyéb illetékek lefizetése után kiviteli és szállítási igazolvány nélkül kerülhetnek kivitelle.

Megalakult a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Közzeti Hitelszövetkezet.

A mezőgazdasági hitel megvalósítása érdekében nagy jelentőségűek az Országos Közzeti Hitelszövetkezet támogatásával létesülő közzeti hitelszövetkezetek. Vasárnap *Miskolcon* alakult meg a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Közzeti Hitelszövetkezet és már *hatszázmillió* koronát fizettek be kőzjaira. A gazdák minden rétegből igen sokan voltak jelen az alakuló közgyűlésen. *Mikó Gábor*, az OKH ügyvezető igazgatója, nyitotta meg az alakuló közgyűlést és ismertette a mezőgazdasági hitel fontosságát. *Bottlik József*, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke szólt fel s annak a reményének adott kifejezést, hogy amint a kormány a kereskedelmet hitelekkel segítette nehéz idejében, ez a segítség a várható nehéz időkben a gazdák részére sem fog elmaradni.

Gyengén sikerült a debreceni vásár.

Debrecen nagyvásárai között a januári télvásár az, amely mindig a leggyengébb szokott lenni. Így volt ez a mult vasárnap és hétfőn lezajlott országos vásárral is. Kevés volt az eladó, de még kevesebb volt a vevő. A felállított sátrak között a mézeskalácsosok voltak többségben. Az árak azonban szinte megfizethetetlenek voltak. A rőfös és rövidáru sátrak szinte eltűntek a földről. Legnagyobb forgalom az ócskás oldalon volt. Itt a legelőnebb vásár fejlődött ki s a legkopottabb szegény napszámosasszonytól a bundás úrnőig mindenki megfordult és vásárolt. A sziggyártók, gubások, subásoknál volt ugyan sok eladó portéká, de vevő nem igen akadt. De itt is drága volt minden. Edényesek is kevesen voltak. A komédiások teljesen eltűntek. Épúgy a lacikonyhás sátrak is. A lóvásáron nagy felhajtás és élénk kereslet mellett szilárd irányzat alakult ki. Jó lóért 3-5 millió koronát, közepes lóért két milliótól felfelé, silány 800 ezer koronától feljebb. A szarvasmarhapiacra nagy felhajtás és élénk kereslet mellett élénk irányzat fejlődött ki. Elsőrendű vágómarháért 7000, közepesért 6000, silányért 4500 koronától felfelé fizettek. Szopós borjú 10-12.000 koronán cserélt gazdát. Fejőstehenet 2-6 millió koronáig adtak.

Téli gazdasági iskola Halásziiban.

A Mosonvármegyei Gazdasági Egyesület *Halászi* községben népies gazdasági előadás sorozatot rendezett. A tanfolyamot 1923. december 12-én nyitotta meg *Bánvárt* Sándor m. kir. gazdasági főtanácsos, gazdasági akadémiai és gazdasági egyetemi igazgató. Rajta kívül előadók voltak *Bittera* Miklós dr. akadémiai tanár, a Mosonvármegyei Gazdasági Egyesület titkára, *Buday Gyula* akadémiai tanár, állatorvos, *Világhy Károly* akadémiai tanár, *Szlávik* Endre kertészeti főintéző, akadémiai kertészeti előadó és *Kolbat* Károly akadémiai gyakornok. Az előadás rövid vonásokban kiterjedt az állattenyésztés és járványtan, növénytermelés, fásítás, kertészeti, üzemi és kereskedelemi ismeretekre. Noha a tanfolyam a községben igen szépen működő ifjúsági egyesület részére volt szánva, az idősebb gazdák még hetköznapokon is olyan szép számban látogatták, hogy átlagos 120-150 hallgatója volt minden előadásnak. A tanfolyam sikere érdekében a helyi vezetők közül különösen *Nusser József* plébános és *Eggenberger* Kálmán káplán buzgólkodtak. *Bánvárt* Sándor akadémiai igazgató 1924. január 6-án rekesztette be ünnepélyes formák között a mindvégig ritka érdeklődéssel kísért előadásorozatot.

Megdrágu a só.

A pénzügyminiszter újra szabályozta a só árait. Eszerint az ételsó nagybani ára mázsáinkint 144.000 korona, a marhasóé 100.000 korona. A fogyasztói ár kicsinyben kilogrammonként 1830 korona, a marhasó kilója pedig 1390 korona. A csomagoláshoz szükséges zacskóért 70 korona számítandó. A sóárusítás forgalmi adó alá nem esik.

A kertész pályára lépők figyelmébe.

A földművelésügyi miniszter felhívást adott ki a kertésztanulók képzése és képesítése tárgyában kiadott rendelkezés pontos betartására. A felhívás szerint sok esetben megállapítást nyert, hogy a kertészek vagy kertészetek a kertésztanulók felogadásánál részint tájékoztatásból, részint hanyagságból nem tartják be a szabályzatban foglalt rendelkezéseket és előfordul, hogy ilyen mulasztások miatt a kertészpályára készülők a három tanuló év kitöltése után nem bocsáthatók a kertészegdképesítő vizsára. Ilyen mulasztás például, ha a kertésztanuló tartására jogosítvánnyal nem bíró kertész vagy kertészet fogad fel kertésztanulót; ha a kertésztanulót felfogadó kertész vagy kertészet a felfogadásakor kötött szerződést nem láttamoztatja az illetékes közigazgatási hatósággal és nem mutatja be az Országos Magyar Kertészeti Egyesületnek. A szülők a saját érdekében cselekszenek, mielőtt gyermeküket kertésztanulónak adják, ha érdeklődnek, van-e a felfogadó kertésznek vagy kertészetnek jogosítványa tanuló tartására; a szerződés megkötése után pedig vigyázznak arra, hogy a szerződést a kertész vagy kertészet az illetékes közigazgatási hatóságnak bemutassa. Végül nagyon kell ügyelni arra, hogy a kertésztanulókra kiadott szabályzat értelmében, 1924. április havától kezdődően kertésztanulónak csak olyan fiút vagy leányt lehet felvenni, aki a közép- vagy polgári iskola, vagy ezekkel egyenlő rangú intézetek négy osztályát sikerrel elvégezte.

Megjött Erdélyből s mindenütt kapható
Gyártja az INDAMŰVEK R.-T.,

**Csuzod s köszvényed sohse lesz
Ha kéznél van az „Indaszesz”!**

Megjött Erdélyből s mindenütt kapható
Budapest, X., Szapáry-utca 31. sz.

Gyászmise Rubinek Gyula lelkiüdvéért. Az elmúlt kedden délelőtt az Egyetem-téri templomban Saly László dr. prefektus ünnepélyes gyászmisét celebrált *Rubinek Gyula* lelkiüdvéért. A gyászistentiszteleten a papnövelde hallgatói énekeltek gyászénekeket. A szertartáson a megboldogult államférfiú családján és kiterjedt rokonságán kívül közéletünk számos előkelősege vett részt. Ott voltak: *Schandl Károly* dr. földművelésügyi államtitkár és neje, *Mayer János*, a kisgazdapárt elnöke, *Almássy László* a kisgazdapárt ügyvezető alelnöke, *Temesváry Imre*, *Héjy Imre*, *Erdélyi Aladár*, *Szabó Sándor*, *Marschall Ferenc*, *Iklódy Szabó János* nemzetgyűlési képviselők, *Jeszzenszky Pál* udvari tanácsos, *Meskó Pál*, *Buday Barna*, *Mutschenbacher Emil* és *Czobor László* gazdasági főtanácsosok, *Szelezcky Iván*, a Pátria igazgatója, *Dukai Takáts Géza* a kisgazdapárt igazgatója, *Kubinyi Tibor* az OKH képviselőjében és még számosan *Rubinek Gyula* hűségesei bajtársai, hivei és barátai közül, akik előtt a nagy agrárvezér emléke feledhetetlen marad.

Letartóztatták a «Párisi Újság» szerkesztőjét. Egy hónappal ezelőtt, mikor a *Bécsi Magyar Újság* megszűnt, *Halmi József* szerkesztésében *Párisi Újság* címmel magyarnyelvű kommunista lap indult meg Párisban. Január 10-én *Halmi József* szerkesztőt a párisi rendőrség ismeretlen okokból *letartóztatta*, de másnap szabadonbocsátotta. Január 13-án azután újra *letartóztatták Halmi Józsefet és közölték vele, hogy előreláthatólag valamely francia gyarmatra fogják internálni.* A lap a szerkesztő letartóztatása ellenére is tovább megjelenik.

Az erdélyi magyar tanítók megbuktak az oláh vizsgán. Az oláh tanügyi hatóságok most tették közzé a marostordamegyei magyar tanítók oláh vizsgáinak az eredményét. Eszerint 61 vizsgázó közül képesítettek 13-at, 53 elbukott, de javítóvizsgát tehet ez évben, 15 pedig végképen megbukott. Ez utóbbiakat állítólag *nyugdíjazni fogják.* A más k 53 még jóideig küzdeni, tanulni és bizonytalanságban fog élni, mert egészen bizonyos, hogy egy részüket annak idején véglegesen elbuktatják.

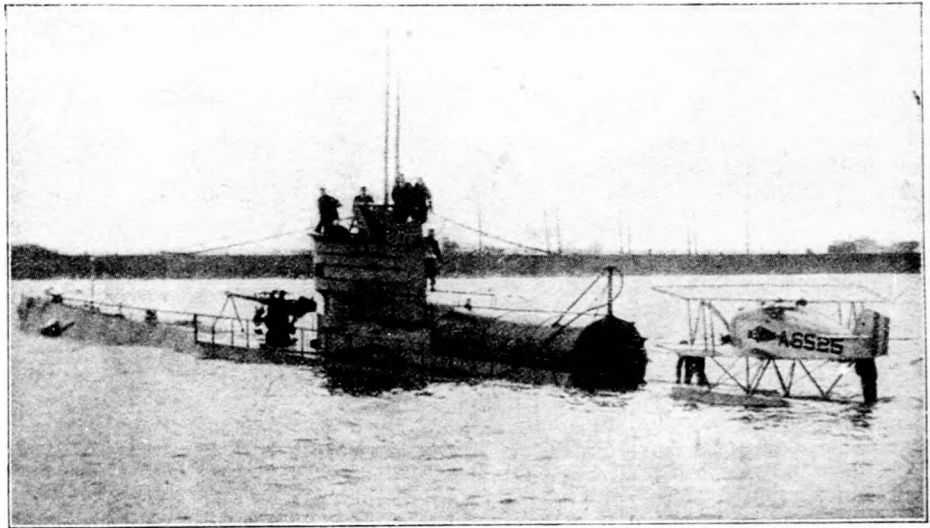
Repülőexpedíció indul az északi sarkra. *Amundsen* sarkutazó egyik munkatársának, *Hammernek*, kijelentése szerint az északi sarkra való repülést három vagy négy aeroplánnal megkísérlik. A próbarepülést Svájcban tartják meg, majd a repülőgépeket Rotterdamból hajón szállítják a spitzbergai *Zöld kikötőbe.* Az expedíció kísérőhajója innen indul északnak egészen az állandó jég határáig. Az expedíció személyzete 30 emberből áll, a repülő úton azonban csak hatan vesznek részt. Az állandó jég határától az aeroplánok több részletben repülnek a sark felé s arra számítanak, hogy útközben többször leszállhatnak. A kutató út legfőbb munkája a sarktól *Alaska felé terjedő vidék felkutatása és tanulmányozása.* Ezt az útvonalat is több állomással szándékoznak megtenni s bizonyos pontokon, amennyiben lehetségessé válik, raktárakat készítenek elő. Abban az esetben, ha nem is sikerülne raktárakat készíteni, ezt az útvonalat leszállás nélkül repülik végig.

A svéd király kimentette feleségét a Sund vízből. A svéd királynét könnyen végzetessé válható baleset érte. A királyi pár kiskisajmó kíséretével kirándult, hogy a befagyott Sund nagyszerű látványában gyönyörködjenek. A királyné a jégen előre merészkedett és olyan rétegre ért, amely nem bírta el. *A jég beszakadt alatta és a királynő derékig belemerült a jeges vízbe. Segélykiáltására ferje rohant oda, aki kimentette, mielőtt még a kíséret tagjai odaértek volna.*

Asthmát, tüdőcsúcschurutot, rekedtséget stb. gyógyít: *Asthma Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrássy-út 87. sz. Telefon: 123—82.*

Műkedvelő előadás Kisvejkén. *Kisvejke* község műkedvelői a búcsúzó évet három pompásan sikerült estével fejezték be. A Levente Egyesület fiatalága megújuló és fokozódó sikerrel háromszor adta elő a *Piros bugyellárs* című népszínművet. A betanítás nehéz munkáját *Reisner, Devecsery* és *Fajnár Terus* rendezők végezték hozzáértő készséggel.

Ritka madarakat löttek Kaposvár környékén. *Lenke Antal* kaposvári mentőparancsnok állatkitöméssel foglalkozik és legutóbb három ritka madár került preparálás végett a keze alá. Az egyik egy hatalmas példány a kiveszőben lévő és télre különben is elköltöző *magyar darúból.* A 120 centiméter magas és kitárt szárnyal 2 méter széles madár *Somogyaszalóból* került be. Az egyik uradalomban sertészetetés közben löttek. Az óriási szárnyas a disznóetetőre szállt le, majd a sertések közé vegyült és torkoskodva igyekezett jölkenni a kukoricából. A madár szárnycsontja, valószínűleg korábbi lövés következtében, forradásos s ezért nem tudott az ősszel tovaszállni. Kaposfüredről egy *tengeri sirályt* vittek kitömés végett, amely egyébként Fiume környékén található. Végül egy *csonttollú madarat*, amelyet Kaposvárt löttek. A skandináviai madarat a nagy hideg csalta észak honából hazánkba.

Amerikai tengeralttjáró hidropilánnal.

A tengeralttjáró lemerül, a repülőgép pedig a levegőben kíséri.

Zichy Géza gróf meghalt. *Vedrődi Zichy Géza* gróf zongoraművész, költő és zeneirő, a főrendiház tagja, kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, az elmúlt héten meghalt. A szellemi kiválóságáról az egész világon ismert arisztokrata 75 évet élt meg. *Zichy Géza* már gyermekkorában nagy vonzódást tanúsított a zene iránt *Tizennégy éves korában egy vadászaton szerencsétlenség érte és jobb karját elvesztette.* Ennek ellenére is *egykezű zongoraművészsé képezte ki magát.* Az egész világon megcsodálták bámulatra méltó ügyességét s azt a mély tudást, amellyel játszott. *Művészetét kizárólag a jótékonyág szolgálataiba állította.* Elnöke volt a Nemzeti Zenedének s az Opera és a Nemzeti Színház intendánsa is volt. Halálával a magyarság ismét egy nagy értékét veszítette el.

Japánban újabb földrengés pusztított. Mióta az újságok hírtl adták, hogy egy olasz tudós tökéletesített műszerei segítségével előre meg tudja mondani, napnyi pontossággal, hogy mikor és körülbelül hol lesz földrengés, bizonyára mindenki számontartotta a jelzett napokat. *Január 15 és 16-ikát kritikusan napnak* mondta az olasz tudós és csakugyan *nagy földrengés volt ismét 16-án Tokió és Yokohama környékén.* A rengés nem volt olyan nagyméretű, mint az emlékezetes katasztrófa. *Ötven ember meghalt és kétszázan megsebesültek.* A földrengés 12 percig tartott. A császár, a császárné és a régens herceg épségben maradt és az eddigi hírek szerint, egyetlen külföldinek sem történt baja. *Tokió északi részén tűz ütött ki.* A főváros távirati összeköttetése megszakadt, a *vasúti forgalom szünetel.*

Előfizetési felhívás!

1924. február 1-én új előfizetést nyitunk s mindazoknak, akik egy évre előfizetnek, ingyen adunk egy a kiadásunkban megjelent 1924. évre szóló gazdag tartalmú, igen értékes naptárt, melynek bolti ára 3000 korona. A naptárt az előfizetési díj beérkezésének napján postára adjuk.

A „**Vasárnap**“ a legolcsóbb és legkedveltebb hetilap.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

negyedévre	3000 K
félévre	5800 K
egész évre	11500 K

Mutatványszámot ingyen küld

A „**Vasárnap**“ kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Napilapunk, az Uj Barázda, szelvényorsjátékot rendez.

Az Uj Barázda szerkesztősége és kiadóhivatala nagyszabású szelvényorsjátékot indított olvasói között, akik akár előfizetői, akár példányonkénti vásárlói a lapnak. A sorsolás úgy történik, hogy január 15-től február 15-ig minden példány címlapján egy-egy szelvényt talál az olvasó. E szelvényeket ki kell vágni és összegyűjtve február 15-én az olvasó pontos címével és teljes nevelésével kiadóhivatalunkhoz (Budapest, VI., Ó-utca 10.) beküldeni. Ki minél több szelvényt gyűjtött össze, annál nagyobb eséllyel vesz részt a sorsolásban. A sorsolásban azonban már öt szelvényvel is részt lehet venni. A sorsolás eredményét a február 22-iki számban teszik közzé. Az Uj Barázda tárgysorsjátékán a főnyeremény: egy darab acél eke. A nyeremények között van: öt darab házi ingóságra vagy épületre vonatkozó, kétmillió koronáról szóló tőzbiztosítási kötvény, egy darab ezüst cigarettatárca, ezüst pitykegombok egy dolmányhoz, egy darab országos egyes, háromsoros méhkaptár teljes felszereléssel, hegedű, almafa, rézmozsár, bakancs, csokoládé, harmónika, könyv, gereblye, kapa, kasza, sarló, vasvilla, fürdőszappan, «Uj Barázda» kiadású naptár, borfok-mérő, tejfok-mérő, pálinka fokoló, szentkép, szent szobrok, szenteltvíztartók, rudazó kötél, horganyozott tűskésdrót, búzatorsa, vetőmag-csávázószer s más gazdasági szerek. Közél háromszáz nyereménytárgy kerül kisorsolásra s minden tárgy értékes és hasznos. A sorsjátéka felhívjuk a Vasárnap olvasóinak figyelmét is.

Az Ulain ügy tárgyalása. A budapesti törvényszéken az elmúlt héten kezdték tárgyalni Ulain Ferenc és társainak bűnügyét. Először a vádlottakat hallgatta ki a bíróság, majd nyílt tárgyalás a tárgyalás második napján a tanukat. Závodszy Miklós rendőrfogalmazó elmondta a letartóztatás körülményeit, majd Pakots József nemzetgyűlési képviselőt, aki találkozott Döhmél Frigyesrel és hallott Ulainék szervezkedéséről. Kihallgatták Hetényi főkapitányhelyettes, aki elmondta, hogy detektívtet küldött ki Németországba Hitlerhez és akadályozta meg, hogy a hülikeristák bejöhessenek Magyarországra. A főkapitány figyelmeztette Szemerét, hogy mindenről tudnak, a figyelmeztetésnek azonban nem volt hatása. A harmadik tárgyaláson a védők tartották meg beszédeiket. A bíróság az ítéletet a napokban hirdeti ki.

Bili Vendel, aki Petőfivel egy éjszakán született, meghalt. A gigei szőlőhegynek érdekes halottja van. Meghalt egy Bili Vendel nevű ember 101 esztendőskorában, aki azért érdekes és nevezetes halottja a gigei szőlőhegynek, mert azon éjszakán született, amelyik éjszakán Petőfi Sándor született; 1822. december 31-ének éjszakáján. Bili Vendel Csehországból származott Magyarországra még kicsi gyermekkorában. Részt vett az 1848—49-i szabadságharcban és egyike volt a legharcosabb magyaroknak s annak dacára, hogy 101 éves elmúlt s több mint 90 éve élt Magyarországon, mégis idegen kiejtéssel beszélt. Vigkedélyű ember volt és a környéken sokan szerették aranyhumoráért. Kis gazdaságában egyedül dolgozott és most az elmúlt napok egyikén, noha az előző este még semmi baja sem volt, halva találták.

A koronarontók elveszik büntetésüket. Amikor úgyszólván az ország anyagi léte függ a korona zürichi jegyzésétől, néhány pénzsóvár és lélek nélküli tőzsehiéna hadat indított a korona ellen, hogy azután a rohamos értékesökkenést a maguk javára aknázzák ki. A Devizaközpont azonban tudomást szerzett a koronarontók kitérőiről és a rendőrség nyomában megtette a megtörő intézkedéseket. Kiderült, hogy a magyar koronával való üzérkedésben igen sok bankcég s tőzsebizományos résztvevő Vezérük Kalbs Pál a bécsi Depositen Bank egyik igazgatója, aki Bécsből értékpapírokat, dollárokat hozott Budapestre, társai segítségével ezeket itt eladta, a magyar koronákat kivitték és ismételve ezt a műveletet a koronát roppant tömegbe vetették a külföldi piacra, aminek következtében a zürichi jegyzés rohamosan esett. Harmincmilliórdot tett ki az az összeg, amellyel a magyar államot megkárosították s ők maguk mintegy ötvenmilliórd korona hasznot vágtak zsebre. A rendőrség Kalbsot, meg négy tőzsedét letartóztattat. Ekkor bizonyos körökből egyszerre enyhíteni kezdték a koronarontók üzemeit és mentegezni próbálták őket. A rendőrség csupán Kalbsot tartotta továbbra is fogva, míg a többieket szabadlábra helyezte a Devizaközpont véleménye alapján. Amikor az igazságügyminiszter a letartóztatottak szabadonbocsátásáról tudomást szerzett, az ügyet minisztertanács elé vitte, amely a legszigorúbb lépések megtételére is felhatalmazta az igazságügyminisztert. Ennek következtében a rendőrség ismét letartóztatta a szabadonbocsátott tőzsedéket. A bűnvádi eljárást folytatják ellenük.

A pápa a szemérmellen öltözködés ellen. Néhány hét óta Róma városának összes katolikus templomaiban a pápa rendelkezése a következő figyelmeztetés lóg a bejáratnál: «*Intelem. A nő csak fedett fővel és zártnyakú öltözetben lépjen Isten házába, mert a szemérmelenség, mely mindig és mindenütt elítélendő, különösen sérti a templom szentségét, eltilt az Úr asztalától, botrányt okoz a hívek közt és Isten súlyos büntetését hívja ki.*» Mennyire elkelne a mi templomainkban is ilyen figyelmeztetés!

Kopinitsot elfogták. A külügyminisztérium értesítette a főkapitányt, hogy a román hatóságok Bukarestben elfogták és letartóztatták Kopinits Jenőt, a régóta körözött száznegyvenmillió sikkasztót. Kopinits, aki máris azzal próbál védekezni a kiadatása ellen, hogy ő német és nem magyar állampolgár, a bukaresti rendőrség börtönében ül. Kopinits, ki egészen kifogyott a sikkasztott pénzből, Romániában is számos csalást és szelhámosságok követett el s előreláthatólag kiadatását megelőzően ezekért fogják felelősségre vonni a román hatóságok. A főkapitány a kiadási eljárás ügyében az intézkedéseket folytatnák tette.

Bombavetéssel akartak rabot szöktetni. Varsóban, a citadella környékén, ahol a katonai fogház van, az örök két gyanús idegenre lettek figyelmesek. Az ölákkodók erre futásnak eredtek, de egyiküket sikerült elfogni. Ez bevallotta, hogy másodmagával bombát akart vetni a katonai fogház kapujára s arra számított, hogy a nagy zűrvárban sikerül kiszabadítani két letartóztatott embert, akiket a katonai törvényszék a lőporraktár felrobbantása miatt halálra ítélt. A letartóztatott embert Vasilovszkinak hívják, foglalkozására nézve cipész és anarchistának vallja magát.

Bottal verte agyon a vejét. A nagykanizsai törvényszék most tárgyalta Halász Ferenc hetvenegy éves, jómódú cserzőgomajji gazdálkodó ügyét, aki gyilkosság vádjával áll a bíróság előtt. Halász a vejét, Varga Lajost, a mult év novemberében bottal úgy főbe ütötte, hogy az rövidesen kiszenedett. A vádlott azzal védekezett, hogy veje kicsalta őt éjnek idején az istállóba és végezni akart vele, mire önvédelemből ütötte agyon. A bíróság a gyilkosságért erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés miatt két évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

Az oláh virtus. Nyárádszeredán a Bocskay-szobrot ismeretlen tettesek ledöntötték. A merénylet híre a község magyar lakossága körében nagy méltatlankodást keltett.

A Schadek Antal-féle epegyógyszappan és comedo arcvíz a legmegbízhatóbb szer pattanás, mitesser és tágporus ellen. SZEPLŐ, májfolt és bőrszineződés ellen egyetlen szer a ligment kenőcs. A SZÉNSAVASFÖLD teltebbé, üdűvé, frissé teszi az arcot. Beszerezhető: Schadek Antal kozmetikai műtermében, IV., Váci-u. 12. féleml.

Amerikai párbaj miatt öngyilkos lett egy rendőr. A köbányai Alkéz-utcai rendőrőrszobán *Kolossa* János közrendőr szolgálati revolverével melibe lötte magát és eszméletlen állapotban került a Mosonyi-utcai rendőrkórházba. Az öngyilkosság okára vonatkozóan a rendőri bizottság kezében egyelőre nincs más adat, mint egy levél, amelyet a rendőr társainak és édesanyjának írt és amelyet ágya mellett találtak. E levélben azt írja, hogy *amerikai párbaj áldozata*. «Bocsásatok meg — írja — hogy el kell tőletek válni, de itt az ideje, hogy becsülésváram betartsam. Nehéz az élettől megválni, de minekutána amerikai párbajom volt egy *N. N. báróval* és miután letelt az idő, nincs más számomra, mint a halál.» A rendőrség a közrendőr titokzatos ügyében a nyomozást megindította.

Meghalt az utolsó bakonyi betyár. *Doma Vendel* 83 éves júlász, *Savanyu* Józsi bandájának híres *alvezére*, az elmúlt napokban Szentgálról Balatonfüredre igyekezett rokonaihoz, azonban a rettenetes hidegben a hidegküti erdőben eltévedt és megfagyott. A sorsnak különös szeszélye, hogy *épen abban az erdőben érte el a halál, ahol Savanyu bandájának fénykorában sokáig tartózkodott*. A tótvázsonyi határban még most is van elásva abból a rabolt pénzből, amelyet *Savanyu* Józsival szereztek és az üldözés miatt sietve kellett elrejtetniük. Ezt a kiszabadulás után sem *Savanyu* Józsi, sem ő nem tudták megtalálni s a *rejtett kincs, mint az inkák kincse, szerencsés megtalálásra vár*. *Doma* személyében *sírba szállott az utolsó bakonyi betyár* is, akit Nagyhidegkúton temettek el. Nagyhidegkút szomszédságában fekvő, Tótvázsony községhez tartozó Sósputzán egy évtizeddel előbb lett öngyilkos *Savanyu* Józsi, aki a börtönből való kiszabadulása után rheumája miatt mondott búcsút az életnek és a tótvázsonyi temetőszélen nyugszik.

Aki hét gyermeket szült — két év alatt. *Salso* Borbála nevezetű amerikai asszony a múlt évben *négy ikergyermek*-kel lepte meg ifjú férjét. Most *újabb három gyermekkel ajándékozta meg életpárját*. Mind a hét csemete a legjobb egészségre örvend. A házaspárnak két év alatt hét gyermeke volt.

Kincset talált a tenger fenekén. Néhány nap előtt a *Bank of Canada*-ban megjelent egy *Jeanne Tolley* nevű filmszínésznő és egy dobozt adott át megőrzés végett, amelyben *száz darab Columbus Kristóf idejéből való aranytallér volt*. A doboz mindaddig a newyorki bank őrzetében maradt, amíg az angol legfelsőbb bíróság el nem dönti, hogy a *több milliárd értékű tallérok az angol kincstár, vagy pedig a filmszínésznőt illetik e meg*. Az érdekes és értékes leletnek következő a története: *Ernst Williamson* tőkepénzes nemrégiben filmvállalatot alapított, amely tengeralatti fölvetékekkel foglalkozik. A filmgyár már több kitűnően sikerült fölvetélt készített a tenger fenekén a bűvárok életéről és a vízalatti növény- és állatvilágról. Legtöbb fölvetélt *Cuba*-szigetnek közelében készült. Különösen azért ott, mert *Cuba* környékén az *Oceán* vize kristályosan tiszta, ami jelentősen megkönnyíti a fényképezést. Néhány hét előtt a gyár új film készítéséhez fogott és *Jeanne Tolley* kisasszony a bűvár szerepét kapta. A filmszínésznő egy kipróbált bűvartól többször leckét vett a veszedelmes és érdekes mesterségből. Néhány próbálkozás után a filmszínésznő már egyedül is lemerészkedett a tenger fenekére, amit aligha bánt meg, mert alig tett néhány lépést a víz fenekén, *egy roszdás ládikót pillantott meg a korálszirtek között*. Sikerült magához ragadnia a ládikót és miután fölhúzták a csónakba, mindenki nagy meglepetésére régi aranytallérok kerültek elő a fölészített ládikóból. Szakértő is megvizsgálta az aranykat, amelyek kétséget kizáróan *Columbus Kristóf* korából származnak és *mai értékük meghaladja a 11.000 font sterlinget*. A szerencsés leány *Nassau*-szigete közelében találta a kincset és a sziget *jelenleg angol fennhatóság alatt áll*. Így kerül a lelet döntés céljából a londoni bíróság elé, mivel az *angol kincstár magáénak vitatja a leletet*.

Kassán még az utcát is ellopják. Már régebben feltűnt *Kassán*, hogy az utcák kövezetét megdézsmálják. Legutóbb a Fő-utcának, az úgynevezett *Massaryk*-körútnak keramitburkolatát *csaknem teljesen ellopták*, ami 40 ezer cseh koronánál nagyobb kárt jelent. A rendőrség nyomozást indított és máris kiderült, hogy a kövezet tolvajai közt *tekinthető kassai polgárok is akadnak*.

Viszketegség, rühesség. sömör ellen használja a rég bevált és kiváló «Antiscabint», magyar neve: *Borókakenőcs*. Kapható minden gyógyszerertárban. Gyártja: *Kosmochemia R.-T.*, Budapest, VII., *Dembinszky-utca* 4.

Az «Ecclesia» harangjairól. A Harangművek Rt. tekintetes igazgatóságának Budapest. A várva-várt harang dec. 22-én érkezett meg. *Karácsony* másodnapján délután emelkedett a magasba és kellemesen csengő hangjával dec. 30-án gyönyörködtetett bennünket a felavató ünnepség alkalmával. A remek kivitel, edesen csengő hangja, valamint az elszámolás sima lebonnyolítása miatt úgy a magam, mint híveim köszönetét és elismerését tolmácsolom. Sajókárpóina (Borsodm.), 1924 jan. 17. Kiváló tisztelettel *Cseh József* s. k., ref. lelkész.

Tűz a Klotild palota padlásán. Az elmúlt héten pénteken este kigyulladt az *Eskü-tér* 4. szám alatt lévő *Klotild*-palota padlása, de a tűzoltóságnak sikerült elfojtani a tüzet, mielőtt az nagyobb méretet öltött volna. A palota tetőzetének egyik része s az ottlévő padlások így is elégtek s a kár jelentős. A tüzet egy cselédleány gondatlansága okozta.

Esküvő a dédmama ruhájában. *Josephine Lanier* kisasszony — mint egy newyorki lap írja — most ment férjhez *Newyorkban* egy katonatiszthez. Az esküvőben egyáltalán semmi feltűnő nem lett volna, ha a menyasszonynak nem támad az az ötlete, hogy abban a menyasszonyi ruhában esküszik meg, amelyben 130 esztendővel ezelőtt a dédanyja esküdött s amelyet azóta is gondosan nagybbriztek. A dédmama 1793-ban ment férjhez. Az ugyancsak ódivatú ruhában megjelenő menyasszonyt sokan megcsodálták és *Newyork* hölgyei naponként róla beszéltek.

Megvakult szarvas. *Löv* Jenő *gyula*ji erdőmester az erdőben egy teljesen lesoványodott és elgyengült szarvassal találkozott. Felőtte és felboncolta a állatorvossal, aki megállapította, hogy a szarvasbika *agyhajj következtében megvakult* és már hosszabb ideje nem tudott táplálkozni. A legöregebb vadászok is aligha tudnak hasonló esetről.

Nyakába zuhant egy ember. *Miskolcon* a pénzügyigazgatósági épület épülő harmadik emeletéről munkaközben lezuhant *Vánkucs* László szerelő. Társai rémulten látták a balesetet s biztosra vették, hogy a harminc méter magasságból leesett szerelő szörnyet halt. Ez azonban nem történt meg, mert *Vánkucs* egy a földszinten dolgozó, hatalmas termetű napszámos vállára esett, még pedig oly szerencsésen, hogy nagyobb sérülés egyiket sem érte.

TRÉFÁK

A papagály.

A vén kisasszony kedvenc papagálya egyszer elröpült és a legszorgosabb keresés után sem került elő. Harmadnapra végül kiderült, hogy két rosz fiú fogta meg a madarat és megcsütötték.

— Ó, ti haszontalanok — mondta nekik a vén kisasszony — megcsütöttétek az én kedves beszélő madaramat!

— Ha tudott beszélni, hát miért nem szólt! — veti ellen az egyik gyerek.

Készség.

Köhn megy az utcán, mindegyik karja alatt egy-egy hizott libával.

— Hová viszed a libákat? — kérdi tőle a szembe jövő Weisz.

— Haza. Az anyósom tegnap azt mondta, hogy egy szép libáért a fél életét odaadná. Hát viszek neki — *kettőt*.

Iskolában.

— Mondd, *Móricka*, ha egy darab húst kettévágsz, mit kapsz?

— Két felet.

— És ha azokat is kettévágod?

— Négy negyedet.

— Tovább?

— Nyolc nyolcadot, azután tizenhat tizenhatodot...

— És ha azokat is elvágod, mit kapsz?

— *Vagdalt húst!*

Elszólás.

A tanító megkérdi a *Pista* gyerektől, hogy miért nem jött két napig iskolába.

— Azért nem jöttem iskolába, tanító úr kérem — hadarja *Pista* — mert beteg is voltam, meg — *Gőzölön* is voltam...

Az egyszeregy.

- Na, kis fiam, tanuljátok-e már az iskolában az egyszeregyet?
- Igen.
- Hát mennyi egyszeregy?
- Ott még nem tartunk!

Az ütés.

Korcsmában kártyázik egy társaság. Egyikük kutyául veszt és emiatt érthetően föl van háborodva.

— Hallatlan! — mondja. — Egy ütést nem tudok hazavinni...

— Tudod mit? — szól hozzá a szomszédja — ha elme-gyünk, mondd ennek a tagbaszakadt csaposlegénynek, hogy tök-filkó. *Majd hazaviszel néhány ütést!*

A szilva.

- Faggatja a gyerek az apját:
- Édesapám, ez a kék szilva miért olyan piros?
 - Mert még — zöld!

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Sivák Lajos, Dobodérről.)

2. Betűrejtvény.

(Beküldte: Boros Mihály, Buda-pestről.)

3. Számrejtvény.

Egy asszony elküldte leányát a piacra azzal, hogy vegyen húsz darab tojást negyven koronáért, de legyen közöttük hatkoronás lúdtójas, háromkoronás kacsa-tojas és egy koronás tyúktójas; a pénzből pedig vissza ne hozzon semmit.

Hogy végezte el a leány a megbízást?

(Beküldte: Kintó István, Kölesd-ről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 7-ik számunkban közöljük.

Az 1-ső számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Örülj mások szerencséjén.**
2. Potló rejtvény: **Szent István.**
3. Betűrejtvény: **Jegyesek.**

Megejtették: Salánky István, Tüzes István, Szücs Lászlóné, Tóth György László, Szabó Elek, Oláh János, ifj. Horváth Miklós, Zuba Lajos, Lemle Imre, Juhos Mihály, Bakos László, Horváth Mihály, Vörös Vincze és Lajos, Sivák Ferenc, ifj. Józsa Lajos, Lajkó Frigyes, Lusztik Zsuzsa, Oláh Jánosné, Berninger Jenő, ifj. Papp Imre, Markó Aurél, Boros Mihály, Gászó József, Szakály Zoltán, Petrócz Gábor.

Jutalomkönyvet nyertek: **Bakos László (Büdszentmihály), Szakály Zoltán (Budapest), Horváth Mihály (Székesfehérvár), Gászó József (Szeged), Petrócz Gábor (Debrecen.)**

A 2-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január 20-án.)

Gabonavásár. 76 kgr.-os tiszavidéki búza 137—138.000, pest-megyei és dunántúli búza 137—137.500, 79 kgr.-os tiszavidéki búza 139—140.000, pestmegyei és dunántúli 138.500—139.000, rozs 118—120.000, köles 90—95.000, zab 125—129.000, tengeri 125—127.500, korpa 74—75.000 korona métermázsánként.

Hús, zsír. Marhahúsok eleje, elsőrendű 13.400, másodrendű 9000, hátulja, elsőrendű 15.400, másodrendű 13.000, gulyáshús 8000, borjúhúsok eleje, elsőrendű 18.000, másodrendű 11.000, hátulja, elsőrendű 19.200, másodrendű 13.000, pörkölt 8000; sertéshúsok: oldalas 16.000, comb 16.000, karaj 18.000, háj 17.000, zsír 16.000, olvasztani való szalonna 15.400; birkahúsok eleje, elsőrendű 13.000, másodrendű 7800, hátulja, elsőrendű 13.000, másodrendű 9600 K kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökor legjobb minőségű 6300—7000, kivételesen 7100—7500, közép 5200—6100, gyenge 3600—5000 bika jobb 5800—6700, kivételesen 6800—7200, gyengébb 4500—5700, bivaly 3800 4800, tehén jobb 5400—6600, kivételesen 6700—7100, gyenge 3400—5200, kicsontozni való marha 2800—3300, üvendékmarha 4200—5700 K kilogrammonként élőszűlyben.

Sertésvásár. Könnyű 10—10.900, közép 11—11.700, nehéz 11—12.000 K kilogrammonként élőszűlyben.

Vetőmagvak. Lóheremag nagyaránkas, nem tisztítható 500—600.000, lóheremag nagyaránkas, tisztítható 680—700.000 lóheremag nagyaránkamentes 720—800.000, lóheremag államilag fehér bárcával ólomzárólt 1,100—1,150.000 lóheremag államilag piros bárcával ólomzárólt 980—1,050.000, lucernamag nagyaránkas, nem tisztítható 500—550.000, lucernamag nagyaránkas, tisztítható 580—640.000, lucernamag nagyaránkamentes 640—730.000, lucernamag államilag fehér bárcával ólomzárólt 920—980.000, lucernamag államilag piros bárcával ólomzárólt 860 900.000, mak 330—305.000, viktoriaborsó 160—180.000, tavaszi búkköny 90—95.000, baltacimzag 100—115.000, csillagfürt 90—95.000, cirokrag 60—65.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétuszéna elsőrendű ó 46—60.000, másodrendű ó 36—45.000, harmadrendű csomagolásra 21—35.000, nádtakarmány, száraz 15—20.000, muharszéna 51—56.000, zanosbúkkönyszéna 48.000, takarmányrépa 18.000, alomszalma 17—24.000, zsúpszalma 20—25.000, K métermázsánként. — *Budapesti műtakarmánypiac.* Szártott répaszék 550, olajpogácsa 700, sörörköly 400, malátacsira 440, melasz 360, lótap 300, konkoly 560 K kilogrammonként.

Tenyészállatok és jármosókrök. Elsőrendű erdélyi fehér jármosókrök 7500—8700, elsőrendű tarka jármosókrök 6500—7500 friss fejős és vemhes tehének 7—8500, 1½ éves üszök 7—8000, 1½ éves tinók 7—7500 K kilogrammonként élőszűlyben.

Nyersbőr. Nyers marhabőr 7—7400, száraz marhabőr 14.000—15.000, nyers borjúbőr fejnelküli 14—14.500, száraz borjúbőr fejnelküli 28—29.000, sózott lóbőr 90—100.000 száraz lóbőr 60—65.000, gyapjas juhbőr 6000—6500, nyírott juhbőr 6000—6200 K kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A tej ára folyó hó 13-tól 1600, tejszínhab 13000 K literenként. Vaj I—III. rendű 18—33.000, tehénúrtó 3500 4000, juhtúró 9—10.000, emeniáli sajt 26—34.000, grójtó 20—26.000, trappista 15—18.000 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgrépa 1000—1400, petrezselyem 1500—3000, zeller 1800—3500, kalarábé 700—1000, vöröshagyma 400—600, fokhagyma 800—1500, cékla 1000—1400, fejeskáposzta 800—1000, kelkáposzta 1200—1600, rózsa burgonya (nagyban, métermázsánként) 80—90.000, fehérgyök (nagyban, métermázsánként) 45.000—55.000, karfiol 14.000, torma 2000—4000, spenót 5000—9000, sampiónombá 24—45.000, alma 5000—15.000, birsalma 5000—11.000, körte 9000—15.000, szőlő 8000—16.000, dió 8000—9000, gesztenye 7000—16.000 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke, párja 15—48.000, tyúk, párja 35—50.000, hizott ruca 15—20.000, hizott liba 16—20.000, hizott pulyka 13.000, libamáj 27—55.000, lúdzsír 20—24.000 K kilogrammonként. Tojás darabja 900—1000 K.

Halpiac. Élő ponty 15—18.000, jegelt harcsa 26—30.000, balatoni fogas 25—28.000, balatoni süllő 22.000—25.000, keszeg 2500—8000 K kilogrammonként nagyban.

Bor és szesz. 8—9 fokos árut 60—70.000 K-ért lehet hektoliterenként kapni, de vevő egyelőre alig akad. 10—12 fokos parasztárut homoki videsen 90—110.000 K-ért vásárolnak hektoliterenként seprősen állomárról. Ugyanílyan szeszfokú urasági tételékért 110—150.000 K-át fizetnek. Móron 13—13½/20) on feletti borok hektoliterenként 200—250.000 K-ig, sőt ezen felül is kerülnek eladásra. Balatonvidéken az árak erősen emelkednek. A szeszüzletben élénk kereslet uralkodott. Gyümölcspálinka szilárd iránnyal mellett kelt el. Törkölypálinka 13—13.500, seprőpálinka 11.000, szilvium 20.000 borpárlat 19—2.000 K-ig kelt el termelőállomástól 10.000 literfokonként, azonnali készpénzfizetés mellett.

Idegen pénznemek legmagasabb árai. A deviza-központ hivatalos árfolyása 1924. évi január hó 22-én: 1 drb Napoleon 104.300 K angol font 139.950 K, dollár 33.320 K, francia frank 1500 K, német márka — K, olasz lira 1445 K, osztrák korona 0.48 K, román lei 169 K, cseh korona 976 K, svájci frank 5715 K, szerb dinár 377 K, lengyel márka — K. Zürichben 100 magyar K-ért 0.02 svájci frankot fizetnek.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**Főszerkesztő: **Meskó Pál.**Felelős kiadó: **Meskó Pál.**Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr**

A CENK BESZÉL

Irta: Péterfy Tamás.

REGÉNY AZ ERDÉLYI SZÁSZOK ÉLETÉBŐL.

(4. folytatás.)

Valójában azon bámult Jóhán bácsi, hogy ezek a szörnyű magas emberek miként tudnak bejönni a kőfalba szorított kiskapu nyílásán? ... Nem is jutott eszébe, hogy talán meghajoltak vagy éppen hétrét legörbültek a kalugyerek...

A ház küszöbénél megvetette lábát Petru kalugyer és hangosan követelte, hogy:

— Adassék ki nekünk az az Istenről és az ő minden szentjeiről megfélemedezett emberi személy, akit Pakulár Juonnak neveznek és aki a mélységes poklok őrdögeivel cimborál!...

Ebből az erős hangon elmondott beszédből a szász gazda megtudta, hogy mi járatban jöttek a kalugyerek. Hátra kiabált az istálló felé:

— Juon! Hé, Juon!!... Jere elő!... Keresnek a papjaid!... Megtisztítják a te bűnös lelkedet, Juon!!...

Ezeket a kidöntött kőtefa mellől kiállotta hátra Jóhán bácsi. Kezében a favágófejszét tartotta még, amellyel kivágta az öreg kőtefát. Szavaira nem jött semmiféle válasz, csupán a kőépületek oldaláról verődött vissza a hangja. Előbb a ház meg a szomszéd ház falairól, később a köcsür tömör oldaláról... És a visszhang, mintha csúfolkodna a szász gazdával, gunyosan ismételte a Jóhán bácsi szavait.

Aztán vártak egy kicsit. Vártak még egy kicsit. De Juon nem jelentkezett...

A kalugyerek főnöke kenetteljes hangon hívogatta a legényt, de még erre sem mozdult meg a szolga. Végre a rendszertől szász gazda ment érte, hogy előhívja. Letette kezéből a fejszét, nehogy félreértse az a megijedett szegény legény. Nehogy fenyegetésnek vegye a kézbeli eszközt. No, de furcsa dolog! ... Juon nem vala az istállóban... Talán a csürbe lépett hátra félelmében? — gondolja Jóhán bácsi és hátranéz a csürbe. Betekint a csür mögé, hátra a kertbe. De a szolgát seholsem találja. A kalugyerek is beleuntak a tömjénezésbe, füstölgetésbe s mindahárman elindulnak előkeríteni a bűnözőt. De hasztalan kutatnak, seholsem találják. Elszökött a kert felé, mialatt a szent emberek tömjénfüsttel, szent zsolozsmákkal, de igen lassan bevonultak a kis kaputól a ház küszöbéig...

Igen hosszan tartott a ceremónia!...

Adnák, de nem kéri.

A szent férfiak családottan vonultak ki a szász gazda udvaráról. A kiskapu alatt csakugyan meghajoltak, kétré görbültek, amikor kimentek s ezt most látta Jóhán bácsi is. Összecsomagolták őrdögűző eszközeiket s végül ráterítették a fehér lepedőt, amit a Pakulár Juon fejére szántak teríteni, hogy aláfüstöljenek a hitehagyásra áhító, bűnös legénynek...

Jóhán bácsi visszaállott a kidöntött, öreg kőtefa mellé és levagdalta az ágait. Aprózta, hogy elhordhassa az útból, a nagykapu mögül. Kata asszony a leányát hívta, szólított. — Marcsen!... Marcsenka!...

Semmi válasz. Sehonnán nem jött felelet. És Kata asszony azonmód indult a leánya felkeresésére, miként az előbb Jóhán bácsi és a kalugyerek kutatták az elkárhozásra készülő szolgalegényt. A Sullerné éles hangjától ugyancsak csengett a szász gazda portája minden oldalról, úgyannyira, hogy végre a mérgébe erősen csapkodó, dolgozó Jóhán bácsi is észrevette a hitvestársa eredménytelen igyekezetét. Marcsenka eltűnt. Most aztán ketten indultak az előkutatására. A szülők gondosan bejárták minden helyet a portán. Szinte nevetséges vala a két öreg igyekezete. Motyogtak,

szuszogtak, topogtak és sóhajtoztak... Emlegették az Istent, azután a Jézust, sőt még a szentekből is előszedtek egy tucatra valót, ami pedig nem a szászoké, akik luteránusok, hanem az oláhoké, akik görög katolikusok. No de itt a hitelen kölcsön vett oláh szentek sem sokat segítettek. Ami megtörtént, az megtörtént...

— Marcsenka nincs... — mondja az apa.

— Marcsenka eltűnt... — nyögi az anya és hajtogatja két kezébe szorított fejét ide-oda, mint a hintáslegény a vásári hintáját!...

— A szolgál is nincs... — beszél Jóhán bácsi...

— Juon is elveszett... — motyogja az asszony.

— Mindakettő oda van... — folytatja az apa.

— Sehöl sincsenek meg... — hadar Kata asszony és hitelen homlokára csapja tenyerét... — Azok együtt szöktek?!...

— No ná! — vágja rá keserű gúnyval a szász apa — majd neked külön trámvájt rendeltek magoknak?!... (Trámvájnak nevezik a Brassó-városi vicinális, gőzmozdonyos vasutat.)

Kata asszony erre a csúfolódásra hangos zokogásba kezdett. Rettenetes vala hallgatni, hát nem is hallgatta Jóhán bácsi. Ott hagyta óbégatni és ment a kivágott kőtefához, ahhoz a bestia fajzathoz, amelyik az ő földön szárított, drága sarjút letépte a rakott szekérről s nem is először... No, ezen a kőtefán kiadta a keservét. Olyanokat csapott kemény ágaira, hogy rengett belé az egész udvar, minden épület, pedig nem fából építette azokat, hanem kőből...

Ekkor nyitott be a kiskapun Pakulár Ilia, az oláh juhász gazda, a megszökött Juon szolgálja édes apja. Az öreg juhász a kalugyerek nyomába sietett, de nem érte utól őket. A kis mokány lova nem tudott olyan nagyokat lépni apró lábával, mint a kalugyerek nagy lovai. A kiskapun bejött a szász gazda udvarára. Megérezte a szentelt tömjénfüstöt és hányni kezdte a keresztet, hol magára, hol erre-arra, jobbra-balra hűségesen. És imádkozott, mormogott a kiskaputól a házajtóig, a házajtótól vissza a ledöntött nagy kőtefáig... Kata asszonnyal nem birt beszélni, mert csak óbégatott szakadatlan. Hát próbált a haragos Jóhán bácsival... Hiszen most nem jött leánykérőbe!...

Majdnem az orrát csapta meg Suller János uram a közeledő Ilia juhásznak, amint túlbuzgósággal vagdalta darabolt a hatalmas kőtefát. Úgy bele melegegett az élőfavágásba, hogy szinte élő embert vágott és az emberi hangra megrezzent...

— Adjon az Isten jó munkát neked!... — szólt oláhlul Ilia bácsi.

Suller János feltekintett az ismerős hangra. Mintha eszmélt volna. Még a szeméit is megdörzsölte az ökle hátával, a keze fejével és leereszkedő, szinte alázatos hangon beszélt.

— Köszönöm neked, játom!... — s odanyujtotta a jobb kezét az oláh embernek, akit még tegnapelőtt csunyan, lenézőleg kikosarazott, mint kéri.

Azóta változott a világ. Változott a viszony. Akkor a gazdag szász beszél a módos oláhlal. Ma az elszökött leány szerencsétlen szülője szól az akkori leánykérőhöz. Jóhán bácsi a kemény fejszecsapások közepette mindig gondolkodott és tisztába jött a helyzetével... Az ő leánya többé nem ülhet a lányok székébe, a lányok padsorában az árvalányok templomában, abban a régi, fekete kőfalú, szent templomban, hanem csak a menyecskék sorába. Oda, ahol sem asszony, sem leány nem ül, csakis a férj nélküli anyák, akiket itt menyecskének neveznek, megkülönböztetésül az új asszonytól!...

— Hol van a fiam?... Elvitték a kalugyerek? — érdeklődik Ilia bácsi.

— A kalugyerek? — ismétli a szász — azok nem vittek el innen senkit.

— De itt jártak...

— Itt voltak...

— Éreztem a szent tömjénzagról... És a fiam?... — Nem láttam a fiadat... — beszél Jóhán bácsi.

— Hogy nem láttad?... — riad fel a juhász.

— Itt volt, amikor bejöttek a kalugyerek hárman. Az istálló ajtajában állott a derék Juan fiam s mire a hosszú hókuszpókusz, hát sehohsem volt...

— Nem szentelték meg?... —

— Megszentelték volna, de elszaladt a tömjénfüsttől valahová...

— Merre ment? — kérdezi Ilia gazda.

— Ha én azt tudnám?!... — feleli és utána gondolta, hogy akkor a leányomat is tudnám, hogy hová szökött vele... — de ezeket nem beszéli ki az okos szász, hanem hallgat a bajval.

— A kalugyerek sem látták? — faggatja a juhász.

— No, már hogyan látták, ha elszalasztották? Mondom, hogy hosszas volt a hókuszpókusz. Elment a Juan fiam, a szógám... Elkérgették a kalugyerek... No, de azért jere bé hozzánk, édes jatom! — biztatja a szász gazda

az oláh juhászt. — Jere bé, mert szívesen látunk... Én is... Meg a feleségem, a Kata is... No, meg az egész háznépem örvend, ha meglát... Hát jere bé, Ilia gazda!...

Karonfogta és bevezette az oláh juhászt, mintha a szászok fejét, a szászok grófját tisztelné az oláh juhos gazda személyében. Ilia bácsi alig birt szóhoz jutni s eszébe zökent az a régi közmondás, hogy az ördög is csak egyszer tett jót valakivel s akkor is tévedésből... Ez a szász vendéglátás, ez a szívesség is tévedés lesz... Vagy valami számítás!... No, de azért bement. A küszöbön leverte a port a bocskoráról illedelmesen, mintha a templomba menne be. Jóhán bácsi nem a konyhába, hanem a szobába vezette. Nem is a hálóba, nem is a lakószobába, hanem az utcára nyíló, kétablakos vendégszobába... Ő, a szászoknál gyönyörű szép a vendégszoba. A gazdagság, az ízlés, a szorgalom és a takarékoság kis múzeuma minden szász házban az ünnepi szoba. Magasra vetett ágyak. Rajta 20—24 gyönyörű varrottasbütös párna, szinte a gerendáig felrakva. Az ágyfája szintjén fehérhímzésű ágytakaró. Mind-mind csodás kézimunka, a szász asszonyok, a szász leányok szorgalma, szépérzéke rajta. A falon tulipántos, színes festésű polcok, úgynevezett «kendőszögek», tele fehéralapú, színes mázos cserépedényekkel. A bokák, kancsók, tányérok és tálak száza. Szinte egy kirakodó országos vásárra elég volna egy fazekasnak ez a szép gyűjtemény.

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZI
AKAR? IRJON!
HATSCHÉK FARKAS HGT BPEST
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbirtokrendező Bizottság» által engedélyezett
ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

A „HANGYA” szövetkezet tagjai
megbízható jóminőségű árú
a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA”

vidéki szövetkezetekben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephír,
szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya,
cérna, pamut, szabókéllékek, valamint mindenemű
rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk. 4

Legjobban az jár, aki a

„VASÁRNAP”-ban hirdet.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőröböl készült férfi, női és gyermekcipők,
box- és sevrőbőröböl, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárusztályánál.

Stephanum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és
tejgazdasági üstöket
ésb. vörösrézből, első-
rendű kivitelben raktárról
szállít, központi és mező-
gazdasági szeszifőzőket
szakszerűen berendez:

Godra Sándor és Fia
rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz.
Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

BRILLIÁNSOKAT,

gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vessz
Székely Emil Király. Tel.: József 105-35.
u. 51. (Teréz-templom m.)

Szakorosi -rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakók és kévekötő aratógépek,
lógerelyek, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskaavágók, répvágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítá-
sát és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú
golyós, sörétes, lamétós és automata vadász-
fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű
golyós, sörétes töltények, löszerek.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, for-
duljon bizalommal hozzám; minden elő-
leg nélkül, szorosan a megállapított juta-
lékért elér a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

Magánjáró gőzgép

10 HP hozzávaló cséplővel, az egész garni-
tura M. Államvasuti gyártmány, kapható
gabonatorlesztésre is.

Cím: KELLNER ANTAL ÉS FIA,
Budapest, V. ker., Berlini-tér 4. sz.

Magánjáró gőzgép

6 HP Magyar Államvasuti gyárt-
mányú komplett garnitúra, kapható
gabonatorlesztésre is.

Cím: KELLNER ANTAL ÉS FIA,
Budapest, V. ker., Berlini-tér 4. sz.

**Szivógázmotoros
cséplőkészlet**

900 m/m dobszélességű csép-
lővel, vasrámás, kapható
gabonatorlesztésre is.

Cím: KELLNER ANTAL ÉS FIA,
Budapest, V. ker., Berlini-tér 4. sz.

Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc